

Status
Stil

060 / 676 88 01
060 / 4 84 64 91
Нови Београд, Др Ивана Рибара 88

СРПСКА ОФИЦИРСКА САБЉА М.1895/1995 И ПАРАДНИ БОДЕЖИ ВИДОВА ВОЈСКЕ

САБЉЕ : 25 месечних рата

стандардна.....месечна рата 4.100,00 дин
посребрена..... месечна рата 4.500,00 дин
позлаћена.....месечна рата 5.000,00 дин

БОДЕЖИ : 20 месечних рата

посребрен.....месечна рата 3.700,00 дин
позлаћен..... месечна рата 4.200,00 дин

ВОЈНИ Ветеран

УДРУЖЕЊЕ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ • ГОДИНА XXII • БРОЈ 246/247 • ЈУЛ/АВГУСТ 2024

Војнопензионерске теме и дилеме

ДВОЦИФРЕНО УСКЛАЂИВАЊЕ ПРИМАЊА

БАШТИНА

Свети Сава и Симеон на једној од фреска

Фреска распећа

Монуменална фасадна на улазу у манастир

Кула манастира Студеница

Богородица Студеничка са Исусом

Манастири Србије: Студеница **ПРВИ ПО ДОСТОЈАНСТВУ**

Светска баштина Унеска

Манастир Студеница је мушки манастир српске православне цркве. Основао га је 1186. године српски жупан Стефан Немања. Године 1206. на место игумана долази принц Растко — у монаштву први архиепископ српски, Свети Сава — и под његовим старатељством Студеница постаје културно, уметничко, болничко и духовно средиште српске државе.

Манастирски комплекс састоји се од конака и четири цркве — Богородичне, Краљеве (цркве Светих Јоакима и Ане), цркве Светог Николе, и још једне, очуване у темељима. Богородичина црква у Студеници позната је као зачетница и најрепрезентативнији носилац рашког стила у архитектури, који је настао као мешавина романичких и византијских, тј. западних и источних средњовековних архитектонских утицаја. Цркву и дан-данас краси најбогатија романичка фасадна пластика у српској култури. Поред тога, манастир је познат и по својој збирци фресака из 13. и 14. века, од којих је далеко најпознатија фреска Распеће Христово из 1207. године, једно од највећих достигнућа уметности средњег века.

Замишљена као својеврсни маузолеј родоначелника владарске лозе Немањића, Богородичина црква данас чува мошти великог жупана Сте-

фана Немање, велике жупанице Ане (Анастасије) Немањић, првог српског краља, Стефана Првовенчаног и краља Стефана Радослава. Као један од најстаријих и највећих српских средњовековних манастира, Студеница представља непокретно културно добро Републике Србије и споменик културе од изузетног значаја. УНЕСКО је 1986. године уврстио Студеницу у листу Светске баштине човечанства. Често се наводи као први по достојанству, најугледнији српски манастир.

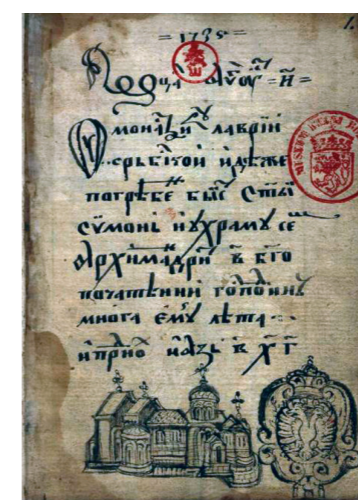
Задужбина великог жупана Стефана Немање је изграђена око 1186. године. Градили су је најбољи мајстори каменоресци из српских приморских земаља, односно са југоисточне јадранске обале док су фреске осликали најбољи грчки мајстори око 1208. године.

Манастир Студеницу је градио велики жупан Стефан Немања, родоначелник династије Немањића. Радови су трајали од 1183. до 1196. године. Сматра се да је главна манастирска црква, посвећена Успењу Пресвете Богородице. Комплекс је настао на северним падинама Голије, у пределу „који беше ловиште зверова“.

Када су радови заокружени у пролеће 1196. године, Стефан Немања је сазвао државни сабор, на коме је препустио престо свом сину Стефа-

ну Првовенчаном и повукао се у своју задужбину. Велики жупан је 1198. године отишао у своју другу задужбину, манастир Хиландар, где је примио монашки постриг и узео име Симеон. Ту је и умро 1199. године. За то време о Студеници се бринуо краљ Стефан.

Немањин трећи син, Сава Немањић, пренео је 1207. године мошти свога оца из Хиландара у Студеницу, где су положене у већ припремљену гробницу. Свети Сава је над очевим моштима измирио своју завађену браћу, Стефана и Вукана Немањића. Под његовим старатељством, Студеница је постала политички, културни, медицински и духовни центар средњовековне Србије. Он је управо ту написао Студенички типик, у ком је задао устројење монашког живота у манастиру Студеница. У њему пише да је игуман Студенице по старешинству изнад игумана свих других манастира и да владар нема власт над манастиром, већ је ту само како би братство заштитио од напада непријатеља. Овим су ударени темељи аутокефалности будуће Српске православне цркве. У другом делу, Житије Светог Симеона, оставио је изворе о духовном и монашком животу у његовом времену. Заједничким улагањима Стефан и Вукан довели су почетком 13. века најбоље грчке сликаре, који су завршили живопис Богородичине цркве око 1207. године. Круна тих радова била је већ тада монументална фреска Распеће Христово, која се наметнула као једно од највећих достигнућа у средњовековној уметности Европе. Две године касније Богородичина црква била је у потпуности завршена, у целисти осликана фрескама које су је

Студенички типик (1208), детаљ

чиниле једним од најлепших храмова на свету. Свети Сава је средином друге деценије 13. века отишао из Студенице. Исте године, како бележе летописи, из Симеоновог саркофага почело је да тече лековито миро, уз које се бележе још и исцељења и друга чуда, па Стефан Немања постаје Симеон Мироточиви.

Студеница је уживала пажњу и других чланова династије Немањића. Краљ Радослав је 1245. додао цркви припрату, а краљ Милутин је саградио малу цркву посвећену светим Јоакиму и Ани.

Од пада последње српске средњовековне државе 1459, Турци су често нападали манастир. Прва значајна рестаурација је извршена 1569, када су фреске Богородичине цркве поново насликане. Почетком 17. века, пожар и земљотрес су оштетили манастир, а историјски документи и значајни делови уметничке баштине су уништени и изгубљени заувек.

Уз јужни портал Богородичне цркве у Студеници налази се најстарији српски часовник, у питању је сунчаник код кога сенка уместо на бројке пада на слова.

Почетком 19. века Студеница је била разорена и опустошена, али тада постепено почиње и њена реконструкција. Најпре је, за време владавине кнеза Милоша, била ограђена, да би кнез затим 1839. године подигао један конак, а краљ Петар и други, 1912. године. Међутим, до праве обнове манастира долази и са обновљеним интересовањем научне јавности првом половином 19. века.

Археолошким истраживањима 2012. године откривене су остаци још две цркве из 13. века, а део објављених налаза откривен је раније.

Ни на једном другом српском манастиру нису рађена толика систематска истраживања као што су на Студеници. Њима је откривено да је манастир грађен плански, тј. да је Стефан Немања ангажовао тим мајстора да најпре осмисле, па затим изграде манастир. О богатству манастира и животном стандарду вишем од народног, сведочили су остаци пронађених крчага, буклија, врчева, декорисаних здела и пехара, али и стакла из Мурана. На основу истраживања претпоставља се да је у најсрећније време у манастиру живело око 60 монаха, али се то више не може поуздано утврдити, будући да су на старим изграђеним новим коначи. Иста мистерија обавијена је и око владарске резиденције, од које је само сачуван њен приземни део.